

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ ROLE, OKRES KARLOVY VARY

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

VŠESTRANNÉ ROZBORY TEXTU

John Radek: Memento

(pracovní list)

VY_32_INOVACE_Cj_LI_05

Vypracoval:
Mgr. Lidinský Josef

Text k rozboru

1.

„Cos nám to proved, Michale?“ Máma sedí na krajíčku židle, snaží se nerozhlízet kolem. Taky dokáže nevidět mříž v okně a bachaře? Být ve vězení. Pro naši vzornou, čestnou rodinu něco nepředstavitelného. A ještě spadnout z první nápravně výchovné do druhé.

Vám? — Hlavně sobě. „Já nechtěl, mami. To nějak najednou. Samo ...“ Jako šílený tobogan na matějské pouti. Plošinka a pod ní dráha skoro kolmo dolů. Najednou se nedá vůbec nic zastavit.

„Já ti dám samo. Už se to nesmí opakovat, Michale.“

„Nic jinýho bych si nepřál.“

„Teď už snad vydržíš nefetovat. Přece bys nechtěl zase znovu... Kratičké rozhlédnutí, rychle sklopené oči na podlahu.

Kdybys jenom tušila, mami...

„To víš, že bych nechtěl,“ řekl. Jenomže jako bych teď byl teprve někde uprostřed toboganu. Všechno kolem rozmazané z rychlosti sešupu.

„A co táta,“ zeptal se.

„Než se vrátíš, přemluvím ho, abyste se smířili.“

Takže mě v téhle chvíli nejspíš nechce ani vidět. — A mně snad jeho věčný sekýrování chybí?

„Budeš zase bydlet u nás. Dohlídнем na tebe.“

Každá minuta života pod dozorem jako tady? Zase v šest doma? Výprasky, příkazy, zákazy, domácí vězení? Ale co když to jinak nejde? Co když to je jediná šance, jak se dostat z toboganu? Jenže já už bez věcí stejně nevydržím.

2.

Dne 9. 12. 1984, tři měsíce po svém propuštění z psychiatrické léčebny, byl Michal Otava nalezen vlastní matkou Marií Otavovou, která mu přinesla jídlo, ve stavu hlubokého bezvědomí. Ležel v jediné místnosti svého bytu na podlaze pod oknem. V prázdných plechovkách na stole a na zemi bylo nalezeno celkem 122 nedopalků cigaret start, clea, družba, safari, partagas, sparta. I z dalších stop, otisků prstů a bot bylo možné usuzovat, že zde předchozí večer pobýval větší počet blíže nezjištěných osob, které v okamžiku, kdy Michal Otava upadl do bezvědomí, opustily byt, aniž se obrátily na lékařskou pomoc. Podle chemické aparatury sestavené v rohu místnosti a podle použitých katalyzátorů dospěl znalec oboru toxikologie k závěru, že se v bytě v průběhu noci připravovala droga zvaná pervitin. Michal Otava byl okamžitě převezen vozem rychlé lékařské pomoci na resuscitační oddělení záchranné služby, kde se po tří denní terapii, během níž byl neustále připojen na dýchací přístroj, probрал z bezvědomí. Nebylo už však možné obnovit všechny funkce mozku těžce poškozeného nedostatkem kyslíku v průběhu bezvědomí. Michal Otava byl proto převezen do psychiatrické léčebny pavilónu pro pacienty s trvalým poškozením mozku. Jen částečně chápe některé souvislosti. Musí být krmen, při krmení vypouští tekutinu ústy ven, převlékán, myt, ukládán na lůžko, neřekne si, kdy potřebuje na stolici, pomočuje se. Je natolik emocionálně labilní, že na každý sebenepatrnější požadavek okolí reaguje pláčem, kvílením, neklidem, který střídají dlouhé záchvaty netečnosti. Jeho současný zdravotní stav nemá příznivou prognózu. Naděje, že se jeho potíže dále upraví, je téměř nulová.

Zadání otázek

1. Jak se říká rozhovoru dvou postav?
2. Vytvoř 2. stupeň od slov: *rozmazané – rychle*
3. Jak se nazývají tyto výpovědi: „*Zase v šest doma?*“ „*Výprasky, příkazy, zákazy, domácí vězení?*“
4. Je možné ve větě „*Takže mě v téhle chvíli nejspíš nechce ani vidět.*“ napsat jiný tvar zájmena „já“?
5. Slovesný tvar „*dohlídne*“ uprav na spisovný
6. Vypiš 2 slovesa v rodě trpném
7. Čím se vlastně zabývá toxikologie?
8. Použij slovo „*kolem*“ jako předložku
9. V poslední větě 2. části ukázky urči počet vět a ZSD
10. Vytvoř synonyma: *ted’ – někde - osoby*
11. Číslovku 122 napiš slovy (dvěma způsoby)
12. Vysvětli: *emoce – labilní – pavilón - terapie*
13. Z věty „*Kdybys jenom tušila, mami...*“ vypiš celý slovesný tvar
14. Urči podmět ve větě „*Už se to nesmí opakovat, Michale.*“
15. Ve větě „*Ležel v jediné místnosti svého bytu na podlaze pod oknem.*“ urči ZSD a RVČ

Řešení

1. dialog
2. rozmazanější – rychleji
3. větný ekvivalent
4. mne
5. dohlédneme
6. byl nalezen; byl převezen; být krmen
7. věda zabývající se toxickým (jedovatým) působením chemických látek na organismy
8. kolem domu; kolem mne...
9. 2 věty; naděje je nulová (Přjss); potíže se upraví (Přs)
10. nyní – kdesi - lidé
11. sto dvacet dva; sto dvaadvacet
12. city – nestálý, nevyrovnaný – uzavřené oddělení – druh (způsob) léčby
13. tušila bys
14. to (= ta věc, chování)
(Michal O.) Přs Pks Pum Pks Pkn Pum Pum
15. Ležel v jediné místnosti svého bytu na podlaze pod oknem.

ANOTACE:

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6. – 9.

Využití materiálu: procvičování, upevňování a opakování probraného učiva pravopisu, tvarosloví, významu slov, skladby a slohu

Pomůcky: nakopírované pracovní listy, propiska

Postup:

1. Vyučující rozdá nakopírované listy (text a zadání otázek)
2. Žáci samostatně nebo ve dvojicích odpovídají na otázky přímo do listu
3. Vhodné je stanovit čas pro vypracování
4. Lze vypracovávat pouze vybrané otázky podle ročníku. Délka textu ale umožňuje vymyslet si řadu nových otázek 😊

Zhodnocení hodiny:

- tento úkol splnili žáci velmi úspěšně.

ZDROJE:

POUŽITÁ LITERATURA:

John Radek: Memento, Československý spisovatel, Praha 1987, 2. vydání, s.171-172; 289-290

CITACE: